

EZOTERICKÁ KOZMOLÓGIA

RUDOLF STEINER

GA 94

XII. Devachanský svet (nebo) II

8. júna 1906, Paríž

Devachan (príbytok bohov) zodpovedá nebu kresťanov, duchovnému svetu okultistov.

Tieto oblasti existencie sú mimo dosahu našich fyzických zmyslov, hoci sú úzko spojené s týmto svetom. Pri pokuse o ich opis sa musíme uchýliť k alegóriám a symbolom. Slová ľudského jazyka sú prispôbolené len na vyjadrenie sveta zmyslov.

Existuje sedem rôznych stupňov alebo stupňov Devachanu. Sedem štádií nie sú určitými „lokáciami“, ale podmienkami alebo stavmi života duše a Ducha. Devachan je všade prítomný; obklopuje nás rovnako ako astrálny svet, len je neviditeľný. Cvičením zasvätenec získava, jeden po druhom, schopnosti potrebné na to, aby ho videl. V prvom štádiu jasnovidectva vstupuje do snov väčší poriadok; človek vidí úžasné formy a počuje slová plné významu. Je čoraz viac možné rozlíšiť význam snov a spájať ich so skutočnosťou. Môže sa nám napríklad snívať, že kamarátovi horí dom a potom počujeme, že je chorý. Prvé slabé záblesky Devachanu vyvolávajú dojem oblohy posiatej mrakmi, ktoré sa postupne menia na živé formy.

V druhej fáze jasnovidectva sa sny stávajú presnými a jasnými. Geometrické a symbolické obrazce používané ako posvätné znaky veľkých náboženstiev sú, správne povedané, jazykom tvorivého Slova, živé hieroglyfy kozmickej reči. Medzi takéto symboly patria: kríž, znamenie života; pentagram alebo päťcípá hviezda, znak zvuku alebo slova; hexagram alebo šesťcípá hviezda (dva prepletené trojuholníky), znak makrokozmu odrazený v mikrokozme a tak ďalej. V druhom štádiu jasnovidectva sa tieto znaky – ktoré dnes vykresľujeme v abstraktných líniách – javia plné farieb, života a

žiarivosti na pozadí svetla. Zatiaľ nie sú odevom živých bytostí, ale naznačujú, takpovediac, normy a zákony stvorenia. Tieto znamenia boli základom zvieracích foriem, ktoré si prví zasvätení vybrali na vyjadrenie prechodu Slnka cez zverokruhové súhvezdia. Zasvätení preložili svoje vízie do takýchto znakov a symbolov. Najstaršie znaky používané v sanskrite, egyptskom, gréckom a runovom písme – každé písmeno má ideografický význam – boli vyjadrením nebeských šifier. V tomto štádiu svojho veštenia je žiak stále na prahu Devachanu. Jeho úlohou je preniknúť do Devachanu, nájsť cestu vedúcu z astrálneho sveta do prvého štádia vlastného devachanského sveta. Túto cestu poznali všetky okultné školy a ešte počas prvých storočí kresťanstvo obsahovalo ezoterické učenie, ktorého stopy možno nájsť. Od starovekých metód zasvätenia sa však od začiatku upustilo.

V *Skutkoch apoštolov* sa spomína Dionysius Areopagita. Bol zasväteným učeníkom svätého Pavla a učil ezoterické kresťanstvo. Neskôr, na dvore Karola Lysého v deviatom storočí, John Scotus Erigena opäť vyučoval ezoterické doktríny. Ezoterické kresťanstvo bolo potom postupne zatemnené dogmou. Keď však zasvätenec prenikne do Devachanu, zistí, že opisy tohto sveta, ktoré dal Dionysius, sú správne.

Rytmické dýchanie praktizované v joge bolo jednou z metód, pomocou ktorých bolo človeku umožnené preniknúť do sveta Devachan. Určitým znakom, že tento vstup bol urobený, je vedomá skúsenosť označená vo védскеj filozofii slovami: *tat twam asi* (Ty si to).

Vo sne človek vidí svoju vlastnú telesnú podobu zvonku. Vidí svoje telo natiahnuté na gauči, ale len ako prázdnu pošvu. Okolo tejto prázdnej formy žiari žiarivá, vajcovitá forma — astrálne telo. Má vzhľad aury, z ktorej bolo telo vylúčené. Samotné telo pôsobí ako dutá, prázdna forma. Ide o víziu, kde je všetko obrátené ako vo fotografickom negatíve. Duša kryštálu, rastliny a zvieraťa je vnímaná ako druh žiarenia, zatiaľ čo fyzická látka sa javí ako prázdna pošva. Ale sú to len javy prírody, ktoré sa tak javia – nič, čo vytvorili ľudia. V prvej fáze Devachanu uvažujeme o *astrálnych* náprotivkoch javov fyzického sveta. O tomto regióne sa hovorí ako o „kontinentoch“ Devachan – „negatívnych“ formách údolí, hôr a fyzických kontinentov.

Ak človek vstúpi do hlbokkej meditácie so zadržaným dychom, dosiahne druhú fázu Devachan. Formy, ktoré predstavujú fyzickú substanciu, sa javia ako naplnené duchovnými prúdmi – prúdmi univerzálneho života. Toto je *oceán* Devachan. V tomto štádiu zasvätenec vstupuje do prameňa všetkého života. Tento život má vzhľad siete obrovských tokov s ich prítokmi. Zároveň je tu zvláštny a nový zážitok zo života v kovoch. Reichenbach, autor knihy *L'Od*, hovorí o tomto fenoméne v súvislosti s citlivými subjektmi, ktoré dokázali odhaliť rôzne kovy zabalené v papieri.

Bytosti žijúce v oblasti, ktorá sa stáva vnímateľná v druhom štádiu jasnovidného videnia, nazýva Dionysius Areopagita, archanjeli. [V nemčine Erzengel, — Erz = ruda, nerast.] Predstavujú živú dušu nerastov.

Na dosiahnutie tretieho štádia Devachanu musí byť myšlienka oslobodená od otroctva vecí fyzického sveta. Človek potom môže vedome žiť v myšlienkovom svete, celkom nezávisle od skutočného obsahu myslenia. Žiak musí zažiť *funkciu* čistého intelektu, odhliadnuc od jeho obsahu. Potom sa objaví nový svet. K vnímaniu „kontinentov“ a „vody“ Devachanu (astrálnej duše vecí a prúdiacich prúdov života) sa pridá vnímanie jeho „vzduchu“ alebo „atmosféry“. Táto atmosféra je úplne odlišná od našej vlastnej; jeho podstata je živá, zvučná, citlivá. Vlny, záblesky svetla a zvuky vznikajú ako odpoveď na naše gestá, činy a myšlienky. Všetko, čo sa deje na Zemi, sa odráža vo farbách, svetle a zvuku. Či už v spánku alebo po smrti, ozveny Zeme možno zažiť v týchto „vzduchoch“ Devachanu. Je možné napríklad zažiť účinky bitky. V skutočnosti nevidíme bitku, ani nepočujeme výkriky vojakov a dunenie kanónov. Svár a vášne sa objavujú v podobe bleskov a hromu. Devachan nás teda neoddeľuje od Zeme, ale odhaľuje nám ju akoby zvonku. Neprežívame smútok a radosť, ako keby vznikali v nás samých; vidíme ich objektívne, ako podívanú. Devachan je učňovská škola, kde sa učíme vnímať strasti a radosti z vyššieho uhla pohľadu, kde sa snažíme premeniť utrpenie na radosť, neúspechy na obnovené úsilie, smrť na vzkriesenie.

To nemá nič spoločné s pasívnou kontempláciou a viac-menej egoistickou blaženosťou neba, ktorú si predstavujú niektorí spisovatelia o náboženstve, ktorí si myslia, že utrpenie zatratených je súčasťou blaženosti vyvolených. Devachan je živým nebom, v ktorom

je ohromujúce nutkanie k súcitu a činu obsiahnuté v ľudskej duši konfrontované s neobmedzeným poľom činnosti a výhľadom do nekonečna.

Vo štvrtej fáze Devachanu vznikajú *archetypy* vecí – nie „negatívy“, ale pôvodné typy. Toto je laboratórium Kozmu, kde sú obsiahnuté všetky formy, odkiaľ stvorenie pokračovalo; je domovom Platónových ideí, „Ríše matiek“, o ktorej Goethe hovorí vo *Faustovi* v súvislosti s Helenou. V tejto ríši Devachanu je odhalený Akášický záznam indickej filozofie. V našej modernej terminológii hovoríme o tomto Zázname ako o astrálnom dojme všetkých udalostí sveta. Všetko, čo prechádza cez astrálne telá ľudí, je „upevnené“ v nekonečne jemnej substancii tohto Záznamu ako v citlivom tanieri. Aby sme pochopili obrazy, ktoré sa vznášajú v astrálnom nimbe Zeme, musíme sa uchýliť k analógiám. Ľudský hlas vyslovuje slová, ktoré vyvolávajú zvukové vlny, prenikajúce ušami do mozgu druhých, kde sa vyvolávajú obrazy a myšlienky. Každé z týchto slov je vlnou zvuku s absolútne jednoznačnou formou, ktorá – ak by sme ju mohli vidieť – je odlišná od všetkých ostatných. Predstavme si, že tieto slová trochu tuhnú, keď voda tuhne na ľad náhlym, intenzívnym chladom. V takom prípade by slová zostúpili na Zem ako stuhnutý vzduch a každé slovo by sme mohli rozpoznať podľa jeho tvaru.

A teraz si namiesto procesu zahusťovania predstavme opak. Vieme, že hmota môže prechádzať cez najpevnejšie do najvzácnejších stavov: pevné, kvapalné, plynné. Hmota môže byť subtilizovaná do bodu, v ktorom sme vedení k „negatívnej“ hmote – Akasha. Udalosti na Zemi sa vtlačajú do tejto akášickej substancie a môžu tam byť znovu objavené, dokonca aj tie, ktoré sa odohrali v dávnych dávnych dobách.

Akášické obrázky nie sú statické a nepohyblivé. Odvíjajú sa pred zrakom vidiaceho ako živé obrazy, kde sa predmety a osoby pohybujú a dokonca aj hovoria. Astrálna forma Danteho by hovorila tak, ako hovoril vo svojom vlastnom prostredí. Je to takmer vždy tento druh obrazu, ktorý možno vidieť v spiritualistických seansách, kde sa predpokladá, že je to duch mŕtvych.

Našou úlohou je naučiť sa dešifrovať stránky tejto knihy živých obrazov a rozvinúť nespočetné zvitky „Kroniky“ vesmíru. Dá sa to len vtedy, ak dokážeme rozlíšiť medzi zdanlivosťou a realitou, medzi ľudskou pošvou a živou dušou. Ak sa má zabrániť falošným

interpretáciám, je potrebná každodenná disciplína a dlhý tréning. Z takto vnímanej formy Danteho možno získať napríklad jednoznačné odpovede na otázky. Ale nevychádzajú z *individuality* Danteho, pretože individualita sa naďalej vyvíja; vychádzajú zo starovekej postavy Danteho, „upevnenej“ v éterickom prostredí svojej doby. Piata ríša Devachanu je sférou nebeskej harmónie. Vyššie oblasti Devachanu sa vyznačujú tým, že všetky zvuky majú väčšiu jasnosť, jas a sýtosť. V mohutnej harmónii počujeme hlas všetkých bytostí. Túto harmóniu nazval Pytagoras, „Hudba sfér“. Je to živé, Kozmické Slovo. Jasnovidcovi, ktorý sa teraz stal *jasnopočujúcim*, každá bytosť oznamuje svoje skutočné meno určitým zvukom alebo tónom. V *Genesis* Jehova berie Adamovu ruku a Adam dáva všetkým bytostiam ich mená. Na Zemi sa jednotliviec stráca medzi davom iných bytostí. V najvyššej sfére Devachanu má každá bytosť svoj vlastný špecifický zvuk; no zároveň je zasvätenec zjednotený so všetkými bytosťami, zjednocuje sa so svojim prostredím.

Zasvätenec, ktorý dosiahol tento stupeň, sa nazýva 'Labuť'. Počuje zvuky, ktorými sa k nemu jeho pán prihovára a následne ich komunikuje svetu. Spievajúca labuť Apolla prináša do uší ľudí tóny Beyond. Hovorí sa, že labuť pochádza z krajiny Hyperborejcov – teda zo sveta, kde Slnko klesá na odpočinok, z neba.

V tomto bode zasvätenec prechádza do sféry za svetom hviezd. Akášické záznamy už nečíta zo strany Zeme, ale zo strany nebies. Akášická knižka sa stáva okultným písmom hviezd a zasvätenec zažíva prvotný zdroj vesmíru, Logos.

V mýtoch nachádzame náznaky tohto stupňa Labute, najmä v stredoveku v príbehoch o gráli, ktoré vyjadrujú skúsenosti v devachanskom svete. Všetky činy, ktoré sú tam opísané, sú rytiermi grálu, ktorí predstavujú veľké duchovné impulzy dané ľudstvu príkazom majstrov.

Doba, kedy vznikla legenda o gráli pod inšpiráciou vysokých zasvätenecov, je vekom, keď sa začala vládla buržoázie a kedy sa rozmohlo hnutie spojené so slobodou veľkých miest, prichádzajúce zo Škótska do Anglicka a odtiaľ do Francúzska a Nemecka. Keď je človek slobodným občanom, nevedome túži po pravde a božskom živote. V legende o Lohengrinovi predstavuje Elsa dušu človeka v stredoveku, ktorý sa snaží rozvíjať to, čo v okultizme vždy vyjadruje ženská postava. Lohengrin, rytier, ktorý prichádza z neznámej krajiny,

z hradu Svätého grálu, aby oslobodil Elsu, predstavuje majstra, ktorý je nositeľom pravdy. Je poslom Zasvätenca a nesie ho symbolická labuť. Posol veľkých zasvätencov je „labuť“. Nikto sa nesmie pýtať na jeho skutočné meno, ani na to, odkiaľ pochádza. O jeho autorite nemožno pochybovať. Podľa jeho slov mu treba veriť; podľa pravdy žiariacej v jeho tvári ho treba spoznať. Kto nemá túto vieru, nie je schopný porozumieť, nehodný počúvať. Preto Lohengrin zakáže Else pýtať sa ho na meno a odkiaľ pochádza. Labuť je *chela*, ktorá nesie pána.

Učeníka, ktorý dosiahol piaty stupeň zasvätenia, posielal majster do sveta. Legenda o Lohengrinovi je opisom udalostí, ktoré sa odohrávajú vo vyšších svetoch. Svetlo Logu – slnečného a planetárneho Slova – žiari cez mýty a legendy vekov.